

Pětka s vyznamenáním

V krátké době po uvedení Zoner Media Exploreru 4.5 byla na letošním Invexu představena verze 5. Hned na úvod si dovoluji konstatovat, že i když byla "čtyřiapůlka" kvalitní aplikací, ve srovnání s "pětkou" vypadá jako pár let stará škodovka, vedle které právě zaparkoval nejnovější model Audi s plnou doplňkovou výbavou.

Pro ty, kteří o produktu jménem Zoner Media Explorer nikdy neslyšeli, nejprve stručná charakteristika. Jedná se v první řadě o komplexní organizér digitálních multimediálních souborů (zejména obrázků, ale také zvuků a videosekvencí). Proč komplexní? Protože obrázky stáhne do počítače, individuálně nebo hromadně je vylepší, upraví, přiřadí popisy, klíčová slova, zařídí do alb, vystaví na internetu a odešle do fotosběrny. Integrace Media Exploreru do systému Windows přitom znamená možnost volání aplikace z lokálního menu klepnutím pravého tlačítka myši.

Ihned po spuštění aplikace si nelze nevšimnout, že její vzhled je poměrně nestandardní. Hlavní programové menu tvoří čtyři položky, reprezentující základní operace, které uživatelé provádějí s obrázky: Získat, Upravit, Organizovat a Publikovat. Uživatelé prostředí nazvané FlexFace umožňují libovolně nastavit a uložit rozložení pracovních oken.

V tradičním rozložení si v levé části vybíráte ze stromové struktury adresář, se kterým chcete pracovat. Jednotlivé soubory obsažené v daném adresáři se na pravé straně pracovní plochy zobrazují formou náhledů v uživatelem definované velikosti, jeden zvolený soubor je viditelný jako náhled větších rozměrů. Toto rozložení však nemusí vyhovovat například tehdy, upravujete-li obrázky v tomto případě potřebujete mít výrazně viditelné okno editoru. Na druhé straně je ale dobré mít k dispozici i náhledy ostatních obrázků v určité složce. Proto si můžete vytvořit své vlastní rozložení oken, a pokud se osvědčí, uložit si je pro následné použití. Mezi jednotlivými způsoby rozložení pracovních oken lze libovolně přepínat.

Pro naprosto dokonalou personalizaci vzhledu aplikace je zaveden i systém skinů, přičemž pokud vám nebude stačit pět standardně dodávaných motivů, můžete další stáhnout z internetových stránek výrobce.

Získat

V případě, že chcete získat nové obrázky, nabízí vám Media Explorer celkem pět variant, reprezentujících v podstatě všechny situace, které mohou nastat. Zařízením pro pořizování nových obrázků bývá nejčastěji digitální fotoaparát, konkrétně připojený přes USB port. První variantou je tedy překopírování obrázků uložených v paměti digitálního fotoaparátu. Dále se jedná o klasické přímé skenování za použití TWAIN rozhraní, uložení obsahu schránky jako grafického souboru nebo sejmutí náhledu obrazovky (screenshot).

Jako bonbonek má Media Explorer integrován off-line browser. V případě použití stahování obrázků z internetu lze nastavit způsob ukládání souborů na disk (do jedné složky nebo stejně jako na serveru), počet úrovní stahování, minimální a maximální velikost souboru apod. U screenshotů by stálo za úvahu doplnit k již existujícím variantám celá obrazovka/aktivní okno ještě možností jednoduššího provedení výřezu libovolné části obrazovky. Tato varianta je sice k dispozici již nyní, ale dostanete se k ní pouze přes úpravu obrázku v editoru, což zbytečně zdržuje.

Upravit

Nejvýraznější funkční obohacení verze 5 je v oblasti editace obrázků. V první řadě jsou k dispozici základní nástroje pro rotaci (včetně přesné rotace po jednotlivých stupních), překlopení, změnu rozměrů, nastavení okrajů a rámečku. Všechny operace jsou - pokud je to technicky možné - prováděny jako bezztrátové, s možností hromadných akcí.

V druhé fázi autoři myslí na skutečnost, že zdaleka ne všechny obrázky vytvořené digitálním fotoaparátem mají optimální kvalitu a parametry. K dispozici je proto široká škála nástrojů pro vylepšování fotografií. Jedná se nejen o úpravy barevných složek, jasů a kontrastu nebo ostroty. Zoner Media Explorer 5 umí velmi jednoduše odstranit efekt červených očí, efekt vinětače (nestejněměrné prosvětlení vznikající při delších expozicích) nebo srovnat kolinearitu (kácející se linie). Nemohou samozřejmě scházet klasické efekty, které z vaší fotografie vytvoří např. olejomalbu či tužkou nakreslený obraz, nebo emboss (efekt protlačení).

Za velmi užitečnou považuji funkci vkládání textu nebo malého obrázku (nejčastěji loga) přímo do existující fotografie. S využitím proměnných EXIF (viz rámeček) lze tímto způsobem do obrázku vkládat například časová razítka. Vzhled textu je opět plně uživatelsky definovatelný, a to v parametrech umístění, velikosti, průhlednosti apod.

Organizovat

Zoner Media Explorer jsem na začátku označil za správce multimediálních souborů. Tato funkcionalita je dostupná v části Organizovat. Obrázky můžete členit do alb (nekopírují se celé soubory, ale jen zástupci, což výrazně šetří nároky na místo na disku), přiřazovat popisy, zvukové poznámky, klíčová slova apod. Stejně tak jsou k dispozici filtry pro zobrazování jen vybraných souborů. Uživatelsky příjemné a zejména přizpůsobitelné je promítání obsahu jednotlivých složek (slideshow). Lze zvolit promítání obsahu vnořených složek, výběr jen např. bitmap či zvuků, automatický či manuální přechod na další obrázek apod.

V případě organizace většího množství souborů je potřeba se zastavit u hromadných operací. Ani zde se Media Explorer nemá za co stydět, v zásadě lze hromadně provádět cokoliv, má-li to praktický význam. Jedná se tedy o hromadné vylepšování obrázků a přidávání efektů, konverze a přejmenování (včetně možnosti provést několik hromadných úprav najednou). Pokud jste dosud používali nějaký sharewarový nástroj pro přejmenování souborů, můžete jej nyní klidně smazat, protože v Media Exploreru integrovaná funkce je kvalitní a můžete si hodně vymýšlet (např. práce s velkými/malými písmeny). U hromadných operací je pozitivní i to, že nastavený způsob úpravy lze vizuálně zkontrolovat na všech vybraných souborech ještě předtím, než dáte změnu najednou aplikovat.

Publikovat

A jdeme do finále, konkrétně k poslední oblasti programu, a to k publikování obrázků. Opět se jedná (ve srovnání s předchozí verzí, ale i s konkurenčními aplikacemi) o velmi vylepšenou část. Oblast Publikovat zahrnuje tisk a export, automatickou tvorbu HTML galerií podle několika předdefinovaných šablon (s variantou uložení výsledku rovnou přes FTP na zadanou adresu) a odesílání obrázků do fotosběrny. Přímo z prostředí aplikace lze odesílat soubory prostřednictvím elektronické pošty a standardu MAPI, kdy se automaticky aktivuje výchozí poštovní klient, založí nová zpráva a do ní jako příloha vloží aktuální dokument; stačí jen dopsat elektronickou adresu a odeslat.

Tisk a export jsou rozloženy do čtyř kroků. Nejprve zvolíte obrázky, se kterými chcete pracovat. Jako výstup vyberete některou z mnoha tematicky řazených šablon, přičemž pokud obsahuje textová pole, vyplníte je. Nyní již můžete procházet jednotlivé stránky výsledné sestavy a upravovat způsob vložení jednotlivých fotografií. Výsledek je možné ihned vytisknout, uložit pro pozdější použití nebo dále upravovat ve vestavěném editoru. Výstupem může být také PDF dokument.

Závěr

Zoner Media Explorer 5 je aplikace, která do detailů řeší zejména potřeby majitelů digitálních fotoaparátů. Je schopna se autonomně postarat o celý proces od importu obrázků do počítače přes jejich úpravy (včetně hromadných akcí), katalogizaci až po např. vystavení obrázků na webových stránkách. Kromě práce s obrázky pocházejícími z digitálních fotoaparátů vám umožní také další potěšující drobnosti, například stáhnout vybrané grafické soubory z internetu.

Na Inxetu představené Sestavení 1 mělo dětské nemoci aplikace, jejíž vývoj byl právě ukončen a nedostatečně otestován. Nyní je k dispozici Sestavení 2, z mého pohledu stabilnější, kde se podařilo odstranit drobné chyby opomenuté při vývoji. Hlavním problémem, který vidím, je pomalejší rychlost při provádění mnoha operací ve srovnání s konkurenčními aplikacemi (např. ACDSee), patrná zejména na méně výkonných počítačích. Zčásti to je jistě daň za výrazně větší funkcionalitu, kterou Media Explorer nabízí, a možná bude stačit jen celou aplikaci doladit.

Pouze povrchně je zpracována nápověda. Některé pasáže zůstaly zachovány z verze 4.5, což by ani tak nevadilo, pokud by autoři podrobněji popsali nově implementované funkce. Nápověda se snaží být stručná a jasná, nicméně některé funkce, zejména editační, jsou popsány nedostatečně. Může tak lehce nastat situace, kdy perfektní nástroje, které Media Explorer obsahuje, uživatel nebude umět zcela nebo vůbec využít. Nejen pro nástroje na vylepšení obrazu (viněta, denaturace apod.) by neuškodil interaktivní průvodce, který každému vysvětlí, k čemu jsou jednotlivé funkce dobré a jak je používat.

Dále bych doporučoval vyřešit jednu drobnost. Po nainstalování aplikace se vytvoří skupina programů Zoner Media Explorer 5, obsahující položky Zoner Media Explorer 5 a Odinstalovat. Windows řadí zástupce v abecedním pořadí, což znamená, že možnost odinstalování je první v nabídce. Několikrát se mi stalo, že jsem namísto aplikace samotné spustil proces jejího odstranění. Stačí samozřejmě změnit

pořadí zástupců, což zvládne skoro každý, ale určitě by tuto zanedbatelnou drobnost mohl vyřešit rovnou výrobce.

Zoner Media Explorer 5 je k dispozici ve variantách Professional a Home. Levnější varianta Home je funkčně mírně chudší. Neumí stahovat obrázky z webu, exportovat do PDF, vytvářet HTML galerie a odesílat obrázky elektronickou poštou přímo z prostředí programu. Nejsou také podporovány některé vektorové grafické formáty. Pro uživatele digitálních fotoaparátů však nabízí za velmi rozumnou cenu plnou škálu funkcí, které opravdu využijí.

Produktu udělujeme redakční ocenění Chip tip, a to zejména vzhledem k množství a kvalitě funkcí pro práci s digitálními fotografiemi, za přehledné ovládací prostředí a v neposlední řadě za příznivý poměr cena/výkon.

Michal Prádka, autor@chip.cz

Zoner Media Explorer 5 Professional

Správce digitálních multimediálních souborů.

Hardwarové nároky PC/ Pentium 300, 64 MB RAM, 50 MB místa na pevném disku

Softwarové nároky Windows 98/ME/2000/XP

Výrobce/poskytl Zoner Software, Brno www.zoner.cz

Cena 1559 Kč (Professional), 999 Kč (Home)

ZME a zhotovování fotografií

Příprava a následné odeslání fotografií do digitální sběrný přímo z prostředí Media Exploreru bylo sice novinkou verze 4.5, této problematice jsme se však zatím příliš nevěnovali, takže pár slov nyní. Zoner Software jako výrobce programu v tomto případě spolupracuje s firmou FotoStar Südcolor. Po kliknutí na ikonu Správa zakázek se vám otevře okno nazvané Centrum zakázek digitální fotografie FotoStar. Nyní můžete vytvořit novou zakázku na výrobu fotografií z digitální předlohy.

K dispozici jsou tři typy zakázek - Normal, Express a Hobby. Normal je základní varianta, u které si můžete nechat vyrobit fotografie formátu 9 x 13 až 30 x 45 cm s termínem dodání do 3 pracovních dnů po odeslání zakázky. V případě zakázky Express máte na výběr jen dva formáty (10 x 15, 20 x 30 cm) a fotografie budou hotovy následující pracovní den dopoledne (platí pro zakázky podané do 15 hodin předchozího dne). Typ Hobby je určen pro ty, kteří chtějí nechat zhotovit fotografie na hrníčky, trička či puzzle.

Data z každé zakázky lze navíc nechat vypálit na CD. V jedné zakázce není možné kombinovat více druhů zpracování, nic vám však nebrání připravit a odeslat několik zakázek - všechny jsou přehledně zobrazovány ve stromové struktuře a lze je libovolně pojmenovat, takže máte naprostý přehled.

Po výběru typu zakázky následně importujete fotografie, přičemž u každé je nutné specifikovat (lze samozřejmě i hromadně pro všechny zvolené fotografie) požadovaný počet kusů, velikost, povrch (lesk, mat) a formát. Specifikace položky Formát řeší nesoulad mezi poměrem stran digitální předlohy (např. 1280 x 960, tj. 4 : 3) a výsledné papírové fotografie (např. 13 x 9). Máte tři varianty, jak digitální předlohu výsledné fotografii přizpůsobit. Možnost Ořez je nejběžnějším řešením, kdy pokud se nějaká část předlohy na výslednou fotografii nevejde, bude ořezána. Výhodou je zde pokrytí celé fotografie. Druhá varianta, Bílé okraje, je opakem, tj. předloha je na výsledné fotografii celá, ale za cenu rušivých bílých pruhů na okrajích. Posledním nabízeným řešením je použití nestandardní velikosti fotografie - v programu je tato možnost nazývána jako Panoráma.

Ještě před odesláním musíte z nabídnutého seznamu specifikovat sběrný, ve které si fotografie vyzvednete. Sběrný se nacházejí ve všech větších městech v dostatečném množství. Dále uvedete své jméno, e-mailovou adresu a kontakt na mobilní telefon prostřednictvím SMS zprávy - a můžete zakázky odesílat.

Již ve fázi přípravy nové zakázky vidíte stále celkovou cenu zpracování. Při samotném odeslání následně dochází k automatické aktualizaci ceníku a seznamu sběren. Pokud by právě ve vaší zakázce došlo k nesouladu ceny nebo vybrané sběrný, odeslání by bylo přerušeno.

To je vše, nyní již pouze očekáváte e-mail s informací o možnosti vyzvednutí zakázky ve zvolené sběrně.

Celý proces přípravy a odesílání digitálních fotografií ke zpracování je jednoduchý a snadno pochopitelný i bez nápovědy. Oceňuji také, že i když jsem při testu služby zvolil variantu Normal, byla zakázka hotova již druhý, nikoli čtvrtý pracovní den po odeslání. K funkcionalitě proto nemám žádné výhrady, pouze pár návrhů na vylepšení.

V seznamu sběren by kromě standardně uváděných údajů (název prodejny, adresa, kontaktní telefon a e-mail) bylo vhodné uvádět také otevírací dobu a údaj o akceptaci jednotlivých typů platebních karet. Kromě varianty doručení fotografií do značně široké sítě sběren by také stálo za úvahu zavést

možnost doručení fotografií na dobírku v případě, že se zákazník z jakéhokoli důvodu nemůže či nechce do sběrný dostavit. Pro úsporu na poštovním by v případě doručení domů, nikoli do sběrný, byla úplně ideální varianta on-line platby na internetu prostřednictvím některého z rozšířených platebních nástrojů (např. platební systém eBanky, embosovaná platební karta).

EXIF (Exchangeable Image Format)

Co je EXIF a jaký je vztah Zoner Media Exploreru 5 k tomuto standardu? Většina digitálních fotoaparátů ukládá do obrázků JPEG dodatečné informace, např. čas pořízení originálních dat, použitou clonu, čas expozice, blesk, transfokační vzdálenost atd. Tyto informace jsou ukládány podle standardu nazvaného EXIF (Exchangeable Image Format). V průměru se jedná o 20 údajů, které samozřejmě mají svou následnou využitelnost. Úpravou fotografií v mnoha programech uživatel o tyto informace přichází (např. otočení obrázku v klasickém prohlížeči z Windows znamená, že v nově uloženém obrázku budou data EXIF nenávratně ztracena). Zoner Media Explorer 5 podporuje EXIF včetně poslední normy 2.2 (EXIF PRINT). Pro každou fotografii dokáže základní informace EXIF zobrazit, přičemž uživatelem přidávaná klíčová slova a poznámky jsou ukládány do obrázků opět podle normy EXIF, tj. je zde možnost jejich využití i v jiných aplikacích. Pokud byste potřebovali na svých fotografiích provést úpravu v jiném programu, který EXIF nepodporuje, Zoner Media Explorer 5 umožní zálohu a následnou obnovu EXIF do upraveného souboru.